

Nederlandsch Economisch-Historisch Archief
Cruquiusweg 31 - 1019 AT Amsterdam

Jaarverslag 2001

N
E
E H B
A

Verslag van het bestuur

1 - Algemeen

In 2001 boekten de verschillende onderzoeksprojecten van het NEHA goede voortgang. Nieuwe onderzoeken werden aangevat. Een studie over de VOC en de vroege aandelenhandel werd voorbereid. Hiermee zal het NEHA in 2002 een steentje bijdragen aan het VOC-jaar. De NEHA collecties groeiden en werden verder toegankelijk gemaakt. De web site van het NEHA werd opnieuw sterk verbeterd en uitgebreid. Ook dit jaar is het bestuur het IISG dank verschuldigd voor de inzet van IISG-personeel bij het verbeteren van de web site, in het bijzonder die van drs. Co Seegers, die bovendien de antiquarische acquisitie verzorgde.

De Vereniging NEHA telde per 31 december 397 leden (2000: 394). In 2001 werd een ledenwerfcampagne gevoerd om de al jaren licht dalende tendens van het ledental te keren. Potentiële leden en bezoekers van NEHA-activiteiten werden aangeschreven. Hoewel de teruggang in het ledental inderdaad tot staan gebracht werd, is het resultaat zo beperkt, dat het werven van leden aandacht zal blijven vragen.

2 - Financiën

In de bijlagen bij dit verslag zijn de balans, de staat van baten en lasten en de toelichtingen daarop over het boekjaar 2001 te vinden. Deze zijn voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring. Ook de begroting 2003 is als bijlage opgenomen. In tegenstelling tot de beide voorgaande jaren, werd het boekjaar 2001 afgesloten met een batig saldo.

3 - Ledenvergadering

De Algemene Ledenvergadering vond plaats op 8 juni bij het NEHA te Amsterdam. In 2001 kwam statutair een einde aan de bestuursperiode van drs H. Bordewijk en prof. dr J.C.G.M. Jansen. Namens het bestuur en de leden dankte voorzitter H.J. Neeleman de scheidende bestuursleden voor hun inzet. Hij memoreerde dat Bordewijk in 1986 tot het bestuur toetrad. Hij is daarmee een van de langst zittende bestuursleden. Bordewijk heeft onder meer een zeer belangrijke rol gespeeld bij de begeleiding van het grootschalige BARN-project. Jansen, directeur van het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg te Maastricht en hoogleraar aan de Universiteit van Maastricht, maakte vanaf 1991 deel uit van het bestuur. Drs E.A.G. van den Bent, gemeentearchivaris van Rotterdam, werd door de vergadering unaniem verkozen tot bestuurslid. Zij werd door de voorzitter van harte welkom geheten.

Ruim vijftig deelnemers, waaronder een groot aantal uit de verzekeringsbranche, bezochten de studiemiddag die speciaal was gewijd aan het verschijnen van de vierdelige cassette *Zoeken naar Zekerheid* in december 2000. Tijdens de studiemiddag schetste Jan Lucassen als projectleider de achtergronden van het project. Vervolgens werd commentaar geleverd op het overzichtswerk door prof. dr A. Oosenbrug RA AAG, P.J.M. Köbben, dr P. Solar en prof. dr C.A. Davids. De commentatoren uitten lof voor de resultaten van dit - ook in internationaal opzicht unieke - mega-project. Beide auteurs, Marco H.D. van Leeuwen en Jacques van Gerwen, gaven een korte reactie op de commentaren waarna een discussie met de zaal plaatsvond. Prof. dr L. Heerma van Voss dankte in zijn slotwoord het Verbond van Verzekeraars, de opdrachtgever van het project.

4 - Toekomstvisie

Bestuur en directie besteedden tijd aan het ontwerpen van een visie op de mogelijkheden van het NEHA op de langere termijn. Dat resulteerde in een notitie, getiteld 'Kritische massa voor de economische geschiedenis in Nederland.

In de notitie wordt de taak van het NEHA als volgt omschreven:

- het onderhouden van de belangrijkste economisch-historische bibliotheek in Nederland, met een collectie die op wereldschaal meetelt;
- het verrichten van economisch historisch onderzoek;
- het publiceren van resultaten van onderzoek, zowel eigen onderzoek als dat van anderen;
- het verspreiden van wetenschappelijke informatie, tegenwoordig met name ook elektronisch (o.a. via de Virtual Library on Business History)

In de notitie wordt betoogd dat het NEHA weliswaar een bloeiende organisatie is, maar dat een veel sterkere bloei mogelijk is. Zowel de infrastructurele taken van het NEHA (EHB, informatievoorziening door publicaties en website) als het onderzoek zouden goede groeikansen hebben indien het NEHA zou kunnen steunen op een wat omvangrijker vaste staf en een groter vast budget (naast personeel bijvoorbeeld voor acquisitie). Het NEHA zou zich daardoor meer kunnen manifesteren, zowel nationaal als internationaal. Voorgesteld wordt groei van de activiteiten te financieren door een grotere bijdrage van de KNAW, inzet van IISG-personeel en het verwerven van subsidies en onderzoeksopdrachten door het NEHA zelf. Het bestuur zal dit voorstel in 2002 aan de KNAW voorleggen. In het kader van de toekomstvisie beraadt het bestuur zich op de mogelijkheid van elektronisch publiceren en de mogelijkheid de NEHA-periodieken aantrekkelijker te maken.

Verslag van de directeur

1 - Collecties

1.1. *Acquisitie*

Het acquisitiebeleid van het NEHA bleef gericht op drie zwaartepunten: antiquarische werken (1400-1900) op het gebied van handelswetenschappen en nijverheid, statistisch materiaal en Nederlandse bedrijfsgeschiedenis. Eveneens onveranderd is dat daarnaast ook lopende periodieken en Nederlandse en internationale wetenschappelijke werken op het brede terrein van de economische geschiedenis werden aangeschaft.

1.1.1. *Antiquarische acquisitie*

Ook in 2001 was het antiquarische acquisitiebeleid in handen van drs Co Seegers, die voor deze taak door het IISG werd vrijgesteld. Hoewel de nog steeds sterk stijgende prijzen en de harde dollar en pond de acquisitie van oude en zeldzame boeken ieder jaar verder bemoeilijken, kon ook in 2001 weer een aantal voor de collectie belangrijke werken aangeschaft worden. Hoewel het aantal antiquariaten dat informatie en catalogi toestuurt ieder jaar weer iets toeneemt, is dit jaar ook twee keer een grote internationale beurs bezocht: op 24 maart in Keulen - deze beurs viel trouwens tegen - en 2 november LiberBerlin, een beurs die vorig jaar van start ging en nu al tot de belangrijkste behoort.

Zoals in de afgelopen jaren steeds het geval is geweest is de meeste aandacht uitgegaan naar de collectie koopmansliteratuur. Het is niet eenvoudig om vast te stellen in hoeverre het NEHA hier 'compleet' is. Weliswaar is er voor dit gebied een zeer uitvoerige bibliografie - de *Ars Mercatoria* - maar die bestrijkt alleen de zestiende en zeventiende eeuw en noemt alle edities, ongeacht of er veranderingen in te noteren zijn. Als daarmee rekening gehouden wordt ligt het aantal in de collectie aanwezige titels op 30% voor de zestiende en zeventiende eeuw. Daarmee heeft het NEHA op dit gebied een van de belangrijkste collecties in de wereld. De mogelijkheid tot het aanvullen van deze collectie zijn echter beperkt, vooral de door de hoge prijzen van deze werken. Voor de achttiende eeuw is een raming van de dekkingsgraad van de collectie bij gebrek aan overzichtsliteratuur niet mogelijk. Het aantal titels is bijzonder groot en juist voor deze periode is met een bescheiden budget nog veel te doen.

Op het 'kernverzamelgebied' koopmansliteratuur werden aangeschaft:

- S Tobias Beutel, *Anderweit neu aufgelegte Arithmetica, oder sehr nützliche und schöne Kunst, mit kurzen Regulen und Exemplis nach der Practica, welche ausführlich hier innen beschrieben ist. Nebst der Coss oder Algebra [...] Wurtzel und Zinns, und Wechsel-Zugaben in Müntzen, Elen, Gewichten und Maszen auffs fleissigste revidirt [...]* (Leipzig und Franckfurt am Mayn: Moritz Georg Weidmann, s.a. [after 1678]). fol., 501 pp.
- S Johann Philipp [von] Hornberger, *Grundsätze der Kammeralrechnungsführung* (Erlangen: Johann Jakob Palm, 1796) [xii], 259 pp. with 20 folding tables on 23 leaves
- S John Playford, *Vade Mecum: or, the Necessary Companion. Containing, 1. Sir S. Morland's Perpetual Almanack ... 2. The Years of each King's Reign ... 3. Directions for every Month in the year, what is to be done in the Orchard, Kitchin, and Flower-Garden ... the fifth edition, with New Additions* (London: Printed by W. Horton for T. and G. Sawbridge ..., 1692). 8vo in 4s, folding engraved table [viii], 229 pp. Een topstuk.
- S *Tariffa delle Valute a Lire d'Italia e di Bologna. L'autore pone la presente Edizione sotto la salvaguardia della Legge 19 Fiorile Anno IX* (Bologna: Tipografia Masetti, 1809) 12mo, 71 pp
- S *In de Nieuw Geïnventeerde Koopmans Comptior- en Schrijf-Almanach op het Jaar onses Heeren Jesu Christi MDCCLXXV Na de Nieuwe Styl* (Amsterdam: by de Erve de Wed. Gysbert de Groot, ca. 1775). Ook: *Den Dordrechtzen Almanch, op het jaar onzes Heeren 1790 : Voorzien met alle kermissen, jaar-*

paarde-, beeste- en leermarkten [...] (Te Dordrecht: by Braam, 1790)

Nauw verwant aan het verzamelgebied koopmansliteratuur is de collectie originele werken betreffende de geschiedenis van de handel, met name waarin de praktijk van de koopman aan de orde komt of waarin een poging gedaan wordt tot statistische beschrijving van de handel. Geografisch gaat daarbij vooral de aandacht uit naar de handel in en met Europa en de Verenigde Staten van Noord Amerika.

- S Karl Friedrich Anton, Freiherr von Heinitz, *Tabellen über die Staatswirthschaft eines europäischen Staates der vierten Grösse, nebst Betrachtungen über dieselben* (Leipzig: Johann Samuel Heinsius, 1786) 4to, 45 pp. with 4 large folding tables
- S Paul Jacob Marperger, *Das Neu-Eröffnete Manufacturen-Hauß, in welchen die Manufacturen insgemein, dero differenten Arten, erfordernten Materialien, davon dependirenden Künstler vorgestellet werden, auch welche Manufacturen einem Lande und Stadt nützlich seyn, wie selbe glücklich zu introduciren und beyzubehalten, wobey auch von denen Handwerckern, deren Zünfften, deren Rechts-Gebräuchen und Mißbräuchen gehandelt wird* (Hamburg: Benjamin Schiller, 1704) small 8vo, [ii], 306 pp. bibliography
- S *Mémoire sur le commerce extérieur de la France, tant avec les puissances européennes qu'avec les Levantines, les Nations Barbaresques et les Anglo-Américains pendant l'année 1787*. Bureau de la Balance du Commerce, Décembre 1788. Manuscript. fol. 97 pp. with 1 large folding table. Stuk van belang in relatie met de collectie Bruyard.

Het NEHA bezit een omvangrijke collectie catalogi met betrekking op de grote nationale en wereldtentoonstellingen in de negentiende en twintigste eeuw. Hoewel deze collectie in Nederland de meest complete is, is de literatuur echter zo omvangrijk dat met een beperkt budget aanvullen van het gehele verzamelgebied weinig zinvol lijkt. Om dit gebied toch af en toe te kunnen vervolmaken is er voor gekozen om de aandacht vooral te laten uitgaan naar de collectie catalogi van tentoonstellingen vóór en kort na de eerste wereldtentoonstelling in London (1851). In dat verband konden in het afgelopen jaar twee catalogi verworven worden:

- S Antoine-Marie, Héron de Villefosse, *Rapport fait au jury central de l'exposition de l'industrie Française de l'année 1823, sur les objets relatifs a la métallurgie, et augmenté de quelques annotations [...]* (A Paris: Madame Huzard, 1823) 8vo, 139 pp.
- S *Catalogue des produits de l'industrie Malinoise admis à l'exposition de 1849* (Malines-Mechelen: Hanico, 1849) 6mo, 46 pp.

Geschonken werd

- S E.D. Rink, *Beschrijving der stad Tiel. Met Plans en Platen* (te Tiel: bij A. van Loon, 1836) xii, 323, 32 pp.; ill. (folded).

Een overzicht van alle aanwinsten voorzien van uitvoerige informatie en achtergrond is te vinden op de website van het NEHA (<http://www.neha.nl/collections/access2001.html>).

In 2001 werd van de Stichting Fonds voor de Geld- en Effectenhandel een financiële bijdrage ontvangen ter bestrijding van de kosten van de aanschaf van L. Flori, *Trattato del modo di tenere il libro doppio domestico* (zie Jaarverslag 2000).

1.1.2. Overige acquisitie

Wat betreft boedels van boeken en tijdschriften na 1900 uitgegeven, schonken organisaties zoals VNO/NCW te Den Haag, NUON Alkmaar en het NIBE-SVV te Amsterdam dit jaar weer vele titels aan de Economisch-Historische Bibliotheek, die in hun bedrijfsbibliotheken waren verouderd. Dat geldt eveneens voor de ING Groep Corporate Communications & Strategy afdeling bedrijfshistorisch archief. Uit de provincie Overijssel werden 2 meter planologische rapporten uit de jaren 1950-1970 toegevoegd, uitgegeven door het Economisch-Technisch Instituut Overijssel (ETIO). De warenhuisdeskundige van Nederland, Roger Miellet,

overleden in 2001, liet zijn documentatie collectie, op basis waarvan hij diverse publicaties over dit onderwerp heeft geschreven, na aan het NEHA. In de loop van 2002 zal deze collectie toegankelijk worden.

De Bijzondere Collectie van het NEHA is sinds 1997 sterk uitgebreid. Prof. dr J. Lucassen en drs Piet Lourens, die zich met het beheer en de acquisitie van deze collectie bezig houden, zetten zich daarvoor met grote ijver in. In 2001 kon onder meer, dankzij een welkome gift van de Genealogische Vereniging te Weesp, de collectie uitgebreid worden met waardevolle stukken betreffende 18^e- en 19^e-eeuwse begrafenisfondsen.

Ook dit jaar verblijdden diverse particulieren de EHB met boeken, tijdschriften en/of brochures of een exemplaar van hun eigen werk: Gerhard Adelman, Barend van Benthem, Cora Boelen, Joost Dankers, Marc van Deursen, Nanko A. Dijkveld Stol, Hans Ellenbroek, Francisca de Haan, Gérard Hendriks, Bouwe Hijma, Benita Jansen, C. de Jong, Jan Lucassen, Egbert Pelgrim, Pim Reinders, F. Rijnders, Wim den Teuling, Jan van Tiggelen, Hans van der Veen en Peter Zwaal. Uiteraard stelden diverse Nederlandse uitgeverijen en sommige buitenlandse kosteloos een recensie-exemplaar voor het *NEHA-bulletin* ter beschikking.

1.2. Toegankelijkheid

Werkafspraken zijn gemaakt met de afdeling Verwerving van het Gemeentearchief Amsterdam om elkaar wederzijds te informeren en in te schakelen bij overdracht en benutting van bedrijfsarchieven. Door bemiddeling van NEHA's vakreferent Hélène Winkelman is het 150 jaar oude bedrijfsarchief van de speelgoedhandelaar Hausemann & Hötte (ongeschoond circa 100 meter) alsmede zijn producten Jumbo-puzzels en spellen door de eigenaar Jumbo International geschonken aan het Gemeentearchief Amsterdam respectievelijk het Amsterdams Historisch Museum. Enkele STER-reclamefilms over JUMBO speelgoed zijn overgebracht naar het NAA te Hilversum voor invoeging in de daar aanwezig collectie historische reclame AV-materiaal. In het kader van kennisvergaring over de verblijfplaats van economisch-historische bronnen werden in 2001 regelmatig bezoeken gebracht aan archiefvormers die de collectie in eigen beheer bewaren en ontsluiten. Enkele voorbeelden zijn: Walra linnenarchitectuur te Waalre en Archief en Museum van Drukkerijen Enschedé & zn te Haarlem. In 2001 werd relatief dikwijls geadviseerd over historische bedrijfsarchieven. Het archief van wasserij en blauwververij Hamman, met vestigingen in Hilversum, Utrecht en Doesburg, verhuisde zo naar het Vlisco-concern-archief in Helmond.

Het NEHA acquireert jaarverslagen van Nederlandse bedrijven om reeksen compleet te krijgen en meer recente jaren te verwerven. Via de Piersonbibliotheek van de universiteit van Amsterdam kwam 3 meter binnen uit de jaren 1970. Van verzekeringsmaatschappijen werden vele recente jaarverslagen ontvangen. Particulieren bezorgden regelmatig ontbrekende exemplaren. Daarbij moet vooral P. van de Pavert uit Arnhem genoemd worden, die 2 meter jaarverslagen uit de periode 1950-1980 schonk.

1.3. Bezoekers en gebruikers

De NEHA web site bleef ondergebracht op de IISG-server voor het World Wide Web. Webraadpleging in plaats van of voorafgaand aan een lijfelijk bezoek is ongetwijfeld de toekomst voor documentaire instellingen als het NEHA. Het NEHA mag zich daarom gelukkig prijzen dat het bezoek aan de website van IISG en NEHA op de IISG-server de spectaculaire stijgende trend van de afgelopen jaren voortzette. Het aantal bezoekers nam toe van 761.557 in 2000 tot 1.296.367 in 2001. Zij bezochten ongeveer 7,5 miljoen pagina's.

Door een wijziging in het registratiesysteem van bezoekers aan de studiezaal is het voor 2001 niet mogelijk om het totaal aantal bezoekers te geven. De indruk is dat het fysieke bezoek opnieuw licht daalde. Bij hun eerste bezoek aan de studiezaal in 2001 gaven 66 personen aan specifiek voor de EHB te komen. De helft daarvan zocht naar bronnen voor bedrijfs(tak)geschiedenis (10 personen onderzochten specifiek de bank- en of verzekeringssector, terwijl 24 andere sectoren aanmeldden). Algemene economie en aspecten daaruit kende de belangstelling van 9 personen, waaronder blijkbaar vele studenten die het verschijnsel fusie onderzochten. Twee onderzoekers waren geïnteresseerd in gender-aspecten, zes in Joodse (bedrijfs)geschiedenis en zes in de VOC of andere onderwerpen gelieerd aan Nederlands Oost-Indië. De overigen zochten naar historische informatie over diverse onderwerpen, zoals de internationale graanhandel. Evenals andere jaren maakten ook dit jaar de bezoekers die niet aangaven speciaal voor de NEHA collecties te komen, feitelijk in ruime mate van die collecties gebruik. Van de archivalia-collecties

van het NEHA werd de Bijzondere collectie, die inmiddels meer dan 600 bestanden kent, het meest geraadpleegd. Op de tweede plaats kwam het Sonttolregister. nummer drie was de collectie Bruyard.

Informatiezoekers die niet geregistreerd zijn aan de studiezaal, omdat ze direct contact hadden met de vakreferent, zochten gegevens over onderwerpen als: jaarverslagen van de ANIEM Algemene Nederlandsche Electriciteitsmaatschappij en handelsonderneming Mainz & Co, Nederlandse ondernemers in St. Petersburg rond 1700, de 100 oudste Nederlandse bedrijven, beursgenoteerde ondernemingen van 1850-1890, kleding uit de jaren '60 van de 20ste eeuw, textielbedrijf Gelderman en de tulpenhandel.

1.4. *Bedrijfsarchievenregister van het NEHA (BARN)*

De mogelijkheid wordt onderzocht om het Bedrijfsarchievenregister van Nederland (BARN), dat nu uitsluitend via 16 gidsen is te raadplegen, te digitaliseren. Overleg werd daarover gevoerd met DIVA en het ministerie van OCW, directie Cultureel Erfgoed.

2 - Onderzoek

In het verslagjaar liepen de volgende onderzoeksprojecten:

2.1 *Van Gelderen-project*

Het Van Gelderen-project behelst de geschiedenis van de joodse familie Van Gelderen en hun bedrijven, de Stoomweverij Nijverheid en de Ramie Union in Enschede. Het doel van het project is een boek waarin de bedrijfsgeschiedenis en familiegeschiedenis met elkaar verweven worden. Hoewel de familiegeschiedenis tot in de achttiende eeuw getraceerd is, zal de nadruk in het boek op de jaren 1850-1964 liggen. In dat laatste jaar fuseerde de NV Stoomweverij Nijverheid, na 1945 het belangrijkste Van Gelderen bedrijf, met Ankersmit en Van Vlissingen tot Texoprint, onderdeel van Unilever.

In 2001 hebben diverse besprekingen met de begeleidingscommissie plaatsgevonden over de conceptversies van het gehele manuscript. In verband met haar benoeming tot associate professor aan de Central European University in Boedapest (Program on Gender and Culture) met ingang van 1 januari 2002 zal Francisca de Haan het definitieve manuscript pas in de vroege zomer van 2002 afronden. De presentatie van het boek is in het najaar 2002 voorzien.

Uitvoering: dr F. de Haan (hoofdonderzoeker); drs G. Reudink (onderzoeksassistent)

Projectleiding: prof. dr J. Lucassen; dr J. van Gerwen (coördinator)

Begeleidingscommissie: H.B. van Gelderen, drs W. van Gelderen, dr J. van Gerwen, prof. dr L. Heerma van Voss, dr B. Henkes, prof. dr J. Lucassen, dr A.L. van Schelven

2.2 *Philips Pensioenfondsen*

Het onderzoek behelst een geschiedschrijving van de Philips Pensioenfondsenorganisaties vanaf de oprichting tot heden. De aandacht zal in de eerste plaats uitgaan naar de geschiedenis van het fonds zelf en de betekenis ervan voor het Philips personeel. Daarnaast is er aandacht voor de positie van het fonds in het geheel van de Nederlandse pensioenvoorziening, voor zover dit op grond van bestaande literatuur beschreven kan worden.

Het onderzoek werd in 2001 voortgezet en het manuscript werd in november afgerond. Publicatie is voorzien in april 2002.

Uitvoering: dr J. Peet (hoofdonderzoeker); drs E. van Nederveen Meerkerk (onderzoeker); drs G. Reudink en drs R. Overman (onderzoeksassistent)

Projectleiding: prof. dr J. Lucassen; prof. dr L. Heerma van Voss (coördinator)

Begeleidingscommissie: dr I. Blanken, prof. dr L. Heerma van Voss, prof. dr J. Lucassen, A. Luijck R.A., J. Ruben, drs D. Sniijders, dr ir H.J.R. Stein, dr W. Trommel, mr B.J. Verheeke, prof. dr J.L. van Zanden

2.3 *Introductie van de Barbie-pop van Mattel in Nederland*

Het onderzoek betreft het op de markt komen van het typische meisjesspeelgoed, de zogenaamde tienerpoppen, begin jaren zestig tot aan de economische baisse rond 1984. De centrale vraagstelling is:

hoe kan het aanhoudende commerciële succes van dit speelgoed, met name de Barbie van Mattel, worden verklaard? De bedrijfshistorische component van het onderzoek is vervat in de vraag: hoe opereerde dit Amerikaanse speelgoedconcern op de Europese, in het bijzonder Nederlandse markt? Welke interactie was er tussen aanbodzijde en consumentenzijde? De pedagogisch-historische invalshoek van het onderzoek behelst de vraag of er een Nederlands debat is geweest over wat 'goed speelgoed' is/was. Vooral de intermediaire groepen die beslismomenten tot aankoop c.q. afzet konden beïnvloeden, worden gevolgd, zoals de branche-organisatie van de speelgoeddetailisten, inkopers van het grootwinkelbedrijf, importeurs en inkoopcombinaties, consumentenbond en opvoeders (ouders, i.c. huisvrouwen en professionele pedagogen).

Promovenda H el ene Winkelman heeft aan het begin van het jaar voor haar onderzoek heel wat uren doorgebracht bij de GEBRA in Zoetermeer, waar zich het archief van de Algemene Nederlandse Vereniging van Speelgoedhandelaren (ANVS) bevindt. Ook het vaktijdschrift *Gemengde Branche* alsmede *Speelgoed en Hobby* is daar te vinden. Jaarverslagen en catalogi van speelgoedgigant Mattel - tevens *trademark* eigenaar van Barbie - uit de periode circa 1960-1975 werden verkregen in april 2001 bij een bezoek aan de Baker Library van de Harvard University te Boston (USA). In de opvolgende maanden werd informatie gezocht en gevonden in het ongeordende bedrijfsarchief van Hausemann & H otte, de speelgoedgrossier uit Amsterdam die de Barbie in 1964 in Nederland introduceerde.

De onderzoekster werkte mee aan de zomertentoonstelling 'Een leven lang spelen. Vier eeuwen poppen uit 10 verzamelingen' die van 22 juni tot met 10 november 2001 te zien was in Veluws Museum Nairac te Barneveld. Diverse malen sprak de onderzoekster over haar onderzoek, publiceerde hierover in (populaire) tijdschriften en werd door de pers en voor de radio geïnterviewd.

Uitvoering: drs H.J.M Winkelman (onderzoeker).

Begeleiding: prof. dr M. van Essen (Universiteit Groningen, promotor), prof. dr L. Heerma van Voss

2.4 De levensstandaard in India en Indonesië in de twintigste eeuw

Dit onderzoek wordt mogelijk gemaakt door een subsidie van het Van Winter-fonds. Vanouds behoort de economische geschiedenis van de Nederlandse koloniën tot de belangstellings sfeer van het NEHA. Ook de prijsgeschiedenis behoort tot het traditionele verzamel- en publicatiebeleid van het NEHA. In het Internationaal Scientific Committee on Price History was de eerste directeur van NEHA en IISG, prof. dr N.W.Posthumus, prominent. Bovendien bestaan inhoudelijke raakvlakken met de op het IISG aanwezige deskundigheid op het gebied van de sociale geschiedenis van Indonesië en India. Door een subsidie van het Unger-van Breerofonds is de oio tevens in staat een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van een website met loon- en prijsgegevens (zie <http://www.iisg.nl/hpw/index.html>).

De ontwikkelingsgraad van de bevolking was een belangrijk issue in de beoordeling van koloniale politiek. De koloniale mogendheden rechtvaardigden hun bewind over de koloniën in belangrijke mate met het argument dat zij beter zorg konden dragen voor de materiele ontwikkeling van de bevolking, dan die bevolking dat in zelfstandigheid zou kunnen doen. De nationalistische bewegingen beweerden het tegendeel: als onafhankelijke landen, zonder de plicht af te dragen aan de koloniale metropool, zouden de koloniën juist beter voor hun bevolking kunnen zorgen. De materiële welvaart van de bevolking was dus zowel voor de kolonisator als voor de beweging die onafhankelijkheid nastreefde een belangrijke toetssteen van het bewind. In het onderzoek zal nagegaan worden hoe de levensstandaard zich ontwikkelde in twee van de belangrijkste koloniën, Brits-Indië en Nederlands-Indië, in de laatste halve eeuw voor hun onafhankelijkheid en de eerste halve eeuw van de onafhankelijke staten India en Indonesië. Binnen dit geheel is besloten het onderzoek speciaal te richten op de ontwikkeling van human capital in Indonesië. De onderzoeker heeft in het eerste jaar bronnen geïnterviewd en verzameld.

Uitvoering: drs B. van Leeuwen

Projectleiding: prof. dr J.L. van Zanden

Begeleidingscommissie prof. dr L. Heerma van Voss, prof. dr W. van Schendel, prof. dr J.L. van Zanden

2.5. De betekenis van de Europese integratie voor de economische ontwikkeling van Nederland

Peter F ldvari schrijft zijn dissertatie in Hongarije (te voltooi in 2005) , en is door een Huygens-beurs in 2001/2002 in de gelegenheid in Nederland onderzoek te doen. De vraag die in dit onderzoek gesteld wordt is die naar de betekenis van het proces van Europese integratie voor de economische ontwikkeling van

Nederland na 1945. Daartoe worden de groei en de structuur van de invoer en uitvoer van goederen en diensten, en het interne (binnen het Europese verband) verkeer van kapitaal en mensen naar en van Nederland systematisch onderzocht. De leidende gedachte is dat door de afname van barrières voor economisch verkeer na pakweg 1958 de economische betrekkingen met andere EU-landen geïntensiveerd zijn, waardoor de structuur veranderd is (er wordt relatief meer met EU-landen gehandeld dan met landen buiten de EU) en de totale handelsstromen sterker gegroeid zijn dan zonder Europese integratie het geval geweest zou zijn. Dit wordt econometrisch onderzocht door toepassing van een graviteitsmodel. Vervolgens wordt nagegaan wat de effecten hiervan zijn geweest op specialisatiepatronen en de economische ontwikkeling in het algemeen. In het afgelopen kwartaal werd materiaal verzameld. In het voorjaar van 2002 zal de onderzoeker de onderzoekers-opleiding van het Posthumus-instituut volgen.

Uitvoering: P. Földvari MA

Projectleiding: prof. dr J.L. van Zanden

Begeleiding: prof. dr J.L. van Zanden

2.6. De VOC en de beurs

Uitmo 2001 gaven AEX/Euronext en de Stichting Vereniging voor de Effectenhandel het groene licht voor een korte studie naar de bijdrage van de VOC aan het tot stand komen van effectenhandel in Amsterdam. Gezien de tijdsdruk werd besloten tot een studie die bestaande inzichten weergeeft. Voor het schrijven van de tekst werd een erkend specialist aangetrokken, dr H.J. den Heijer. De tweetalige en rijk geïllustreerde uitgave verschijnt in 2002.

Uitvoering: dr H.J. den Heijer (tekst), drs H. Looijesteijn (illustraties; in 2002)

Projectleiding: prof. dr L. Heerma van Voss

Begeleidingscommissie: F. Beutick, prof. dr L. Heerma van Voss, drs Ch. Kroeze.

2.7 Bedrijfsleven in Nederland in de twintigste eeuw

In 2001 hebben diverse bijeenkomsten plaatsgevonden met collega's van het Onderzoekscentrum voor Geschiedenis en Cultuur (OGC) te Utrecht en het Centrum voor Bedrijfsgeschiedenis (CBG) te Rotterdam met als doel het opzetten van een omvangrijk onderzoeksproject naar de geschiedenis van het Bedrijfsleven in Nederland in de twintigste eeuw, in de wandeling genoemd BIN-20. Uitgangspunt daarbij is dat het bedrijfsleven veranderingen van institutionele aard ondergaat als gevolg van onder meer processen van globalisering, Europese integratie, technologische veranderingen en zich wijzigende marktverhoudingen zoals privatisering en grilliger consumentenvoorkeuren. Het beoogde onderzoek wil een bijdrage leveren aan de reflectie op deze veranderingen, waarbij een brug wordt geslagen tussen historische, economische en sociale disciplines. Onderdeel van het onderzoek is een systematische analyse van het Nederlandse business system. De analyse zal een sterk internationaal-comparatieve dimensie krijgen om de specifieke kenmerken van het Nederlandse *business system* tot hun recht te laten komen. Voor die analyse zijn een zestal thema's geselecteerd:

1. Ondernemers, managers en bedrijfsleiders; 2. Arbeidsverhoudingen en bedrijfscultuur; 3. Fusies en overnames; 4. Internationalisering; 5. Financiering; 6. Bedrijf en overheid

In 2002 zullen de plannen inhoudelijk verder worden geconcretiseerd. Namens het NEHA hebben prof. dr L. Heerma van Voss en dr J.L.J.M. van Gerwen aan de besprekingen deelgenomen.

3 - Onderwijs

Prof. dr E.J. Fischer gaf onderwijs in het kader van de door het NEHA in 1994 aan de Universiteit van Amsterdam ingestelde bijzondere leerstoel 'bedrijfsgeschiedenis inclusief de sociale aspecten'. De onderzoekscolleges hadden als thema de concurrentieverhoudingen in Nederland. Op zijn verzoek heeft het curatorium ingestemd met een sabbatsjaar. Derhalve gaf Fischer gedurende het academisch jaar 2001-2002 geen colleges. Prof. dr L. Heerma van Voss gaf een college over de geschiedenis van de verzorgingsstaat in het kader van zijn aanstelling bij de Universiteit Utrecht.

4 - Publicaties

Het *NEHA-Jaarboek voor economische, bedrijfs- en techniekgeschiedenis* 2001 omvatte 13 bijdragen, waaronder een themagedeelte over de culturele component in de economische en sociale geschiedenis. Aan dit themagedeelte droegen vooraanstaande historici uit binnen- en buitenland bij.

Het *NEHA-bulletin voor de economische geschiedenis* had naast individuele boekbesprekingen in de eerste aflevering van 2001 twee artikelen over het ook in Nederland veel bediscussieerde onderwerp globalisering van de wereldeconomie. Economische groei in Holland 1500-1800 was het artikel in de tweede aflevering.

Naast het *NEHA-Jaarboek* en de *NEHA-Bulletins* werden door het NEHA in het verslagjaar een publicatie uitgebracht, terwijl verschillende publicaties voorbereid werden die in 2002 zullen verschijnen. De volledige titels van de publicaties uitgegeven door het NEHA zijn te vinden in bijlage 6.

5 - NEHA website

Aan het begin van 2001 ging na een voorbereiding van enkele maanden de geheel ververste en uitgebreide web site van het NEHA 'in de lucht'. De vereniging bood langs deze weg haar leden en uiteraard andere belangstellenden de mogelijkheid een overzicht te krijgen van de belangrijkste activiteiten op het gebied van publicaties en collecties. Het overzicht van publicaties bevat een vrijwel volledig overzicht van alle door het NEHA uitgegeven publicaties, een overzicht en register op het inmiddels afgesloten *Yearbook*, het *NEHA-Jaarboek* en het *NEHA-Bulletin*. Enige artikelen die eerder verschenen in het bulletin zijn on line beschikbaar. Het overzicht van collecties bevat een lijst van (antiquarische) aanwinsten en de belangrijkste toegangen tot de collecties. Verder bood de site op dat moment een overzicht van de belangrijkste conferenties en symposia op het gebied van de economische geschiedenis en een beperkt overzicht van relevante websites voor het economisch-historisch onderzoek.

In de loop van het jaar werd de site aanzienlijk uitgebreid en zijn bestaande rubrieken met extra voorzieningen uitgebreid (bijvoorbeeld de richtlijnen voor auteurs, de mogelijkheid tot on line aanmelden als lid). De uitbreiding is echter vooral het resultaat van de inspanningen verricht door Jan Lucassen en Piet Lourens om de Bijzondere Collecties van het NEHA verder toegankelijk te maken. Daarmee kon het onderdeel 'collecties' worden uitgebreid met een lijst van aanvullingen op de *Gids van de collecties van het NEHA*, het in 1992 verschenen overzicht, samengesteld door Peter Boorsma en Jan Lucassen. Deze lijst van aanvullingen omvat nu de jaren 1992-2001 en zal ook in de komende tijd steeds up-to-date gehouden worden. Naar een mogelijkheid om ook de *Gids* zelf op het web te brengen wordt gezocht.

Hoewel de omvang van het werk dat lang niet altijd verantwoord maakt, is zeker ook gekeken naar de kans om delen van de collectie zelf op het web te brengen. Een eerste stap daartoe werd gezet door het IISG dat een voorlopige versie van een presentatie van de collectie Japanse prenten aanbood op het eigen web (met link vanuit de site van het NEHA) en door het NEHA zelf in de vorm van de gegevens uit de Nijverheidsstatistiek van Struve en Bekaar. Deze gegevens werden enige jaren geleden door drs G. Reudink bewerkt en in een database gebracht. Deze gegevens zijn nu als Excel bestand beschikbaar. Op dit moment wordt gewerkt aan het online brengen van de collectie kostuumgeschiedenis (de Van Deventer collectie).

Wat de 'publicaties' betreft is op dit moment ook het belangrijke overzichtsartikel van dr Keetie E. Sluyterman, 'Nederlandse bedrijfsgeschiedenis, de oogst van vijftien jaar', in: *NEHA-Jaarboek* 62 (1999) on line beschikbaar. Het ligt echter in de bedoeling het komende jaar het aantal on line beschikbare bijdragen aantal aanzienlijk uit te breiden. De voorbereidingen daartoe zijn in volle gang.

Ondanks de goede vooruitgang geboekt in de maanden na de start van de site blijven enkele desiderata op de lijst staan: de informatie over symposia en conferenties laat te wensen over en de 'links' zouden verder bewerkt en uitgebreid moeten worden.

Bijlagen

1 - Bestuur (jaar van aftreden)

H.J. Neeleman RA, voorzitter (2002)
prof. dr E.J. Fischer, penningmeester (2002)
J. Kloosterman, secretaris
dr J.E. Andriessen (2003)
drs E. van den Bent (2005)
prof. dr M.M.G. Fase (2004)
drs Ph. Van Maarschalkerweerd (2004)
prof. dr L. Noordegraaf (2004)
drs G. Van Olphen RA (2004)
dr B.M.A. de Vries (2002)
drs H.B. van Wijk (2004)

2 - Medewerkers

Medewerkers in vaste dienst

- J. Kloosterman, directeur
- prof. dr L. Heerma van Voss, adjunct-directeur
- dr J.L.J.M. van Gerwen, senior-onderzoeker en onderzoekskoördinator (0,9)
- drs H.J.M. Winkelman, vakreferent (0,6)

Medewerkers aan diverse projecten

dr F. de Haan (hoofdonderzoeker Van Gelderen-project)
dr H. den Heijer (onderzoeker AEX-project)
drs E. van Nederveen Meerkerk tot 1 november (onderzoeker project Philips Pensioenfonds)
drs R. Overman 1 juni tot 1 november (onderzoeksassistent projecten Philips Pensioenfonds)
dr J. Peet tot 1 november (hoofdonderzoeker project Philips Pensioenfonds)
drs G. Reudink tot 1 juli (onderzoeksassistent projecten Philips Pensioenfonds)

3 - Samenstelling van redacties

Redactie *NEHA-Jaarboek voor economische, bedrijfs- en techniekgeschiedenis* op 1 januari 2001: dr F. de Goey (2002, voorzitter), prof. dr E. Buyst (2001), prof. dr G. Devos (2001), drs B. Gales (2002), dr J.L.J.M. van Gerwen, dr M.C. 't Hart (2004), dr E. Homburg (2004), prof. dr J.C.G.M. Jansen (2001), dr J.P. Smits (redactiesecretaris). Tijdens het verslagjaar zijn na de beëindiging van hun statutaire periode de redactieleden Buyst en Jansen afgetreden. Hun plaatsen werden ingenomen door dr Bruno Blondé (UFSIA Antwerpen) en dr W. Rutten (Sociaal Historisch Centrum voor Limburg te Maastricht). J.P. Smits beëindigde eind 2001 zijn werkzaamheden als redactiesecretaris. Daardoor is voor deze post een vacature ontstaan die tijdelijk door De Goey en Van Gerwen werd waargenomen.

Redactie NEHA-Bulletin voor de economische geschiedenis

De redactie van het *NEHA-Bulletin voor de economische geschiedenis* bestond uit: dr M. Davids (2003), dr W. Fritschy (2002), dr E. Horlings (tot september), prof. dr P. van der Laar (tot september), dr D. Luyten (2003, corresponderend lid uit België), drs E. van Nederveen Meerkerk (secretaris, 2004), dr J.P. Smits (2003), dr J. Touwen (voorzitter, 2003) en drs H. Winkelman (tot september).

NEHA medewerkers maakten daarnaast deel uit van de volgende redacties:

- dr J.L.J.M. van Gerwen: *VHV-Nieuwsbrief*

- dr F. de Haan: *Tijdschrift voor Sociale Geschiedenis*
- prof. dr L. Heerma van Voss: *International Review of Social History*
- J. Kloosterman: *Jaarboek Stichting Archiefpublicaties*, *IALHI Newsletter*
- drs E. van Nederveen Meerkerk: *Jaarboek voor vrouwengeschiedenis*
- drs H.J.M. Winkelman: *Textielhistorische Bijdragen*

4 - Samenstelling Curatorium NEHA-Leerstool

Prof. dr L. Noordegraaf, prof. dr C. van der Eijk, drs H.A. Mulder, H.J. Neeleman (voorzitter), dr J.L.J.M. van Gerwen (ambtelijk secretaris).

5 - Publicaties van NEHA medewerkers

Dr J.L.J.M. van Gerwen

- 'De Ongevallenwet van 1901: het begin van 100 jaar sociale zekerheid', *VHV Nieuwsbrief* 14 (2001) 2, 5-7
- 'Het einde van FNV Ledenverzekeringen', *VHV Nieuwsbrief* 14 (2001) 4, 4-5

Dr F. de Haan

- 'Polak, Anna', in: *Biografisch Woordenboek van Nederland*, vol 5. (Den Haag: Instituut voor Nederlandse Geschiedenis), 391-393
- 'Pleidooi voor genderperspectief', in: *Onvoltooid Verleden. Kwartaalblad voor de geschiedenis van sociale bewegingen*, (2001) 13, 31-35

Prof. dr L. Heerma van Voss

- (met C. van Eijl en P. de Rooy) (eds), *Sociaal Nederland, Contouren van de twintigste eeuw*. (Amsterdam: Askant)
- (met G. van den Brink en C. Brinkgreve), 'Verworven gelijkheid en gevoelde verschillen. Contouren van de sociale eeuw', in: *ibid*, 1-23
- (met M. van der Linden), 'West European Labour History: Results and Prospects', in: *Hankook Nodongjagyegupui Uisikgwa Munhwa* [Cultural Histories of the Korean Working Class]. (Seoel: Graduate School of Hanyang University), 1-24
- (ed.), *Petitions in social history*. (Cambridge etc: Cambridge University Press)
- 'Introduction', in: *ibid*, 1-10
- 'Buitenlandse tijdschriften', *Tijdschrift voor Sociale Geschiedenis*, 27 (2001), 99-116; 485-500

J. Kloosterman

- 'International Institute of Social History', in: David H. Stam (ed), *International Dictionary of Library Histories*, (Chicago: Fitzroy Dearborn)

Drs E. van Nederveen Meerkerk

- (met W. van den Broeke), 'Spoorlijnen en geldstromen. Een onderzoek naar de financiers van de Nederlandsche Rhijnspoorweg-Maatschappij 1845-1890', *NEHA-Jaarboek voor economische, bedrijfs- en techniekgeschiedenis*, 64 (2001), 154-177
- [Bespreking van B. Panhuysen, *Maatwerk. Kleermakers, naaisters, oudkleerkopers en de gilden (1500-1800)*], *Tijdschrift voor Sociale geschiedenis*, 27 (2001), 227-229

Dr J. Peet

- 'Het Bisschoppelijk Mandement van 1954, een reactie. KAB wilde wèl samenwerken met NVV', *Zeggenschap. Tijdschrift over arbeidsverhoudingen*, 12 (2001) 4, 54-57

Drs H.J.M. Winkelman

- 'Koningin van het bal. Het dagelijks leven van een schoolmeisje in 1963-1966' in: *Barbie Magazine Nederlandstalig kwartaalblad voor Barbie Verzamelaars* 8 (2001) 1, 10-14
- 'Speel goed', in: *Barbie Magazine Nederlandstalig kwartaalblad voor Barbie Verzamelaars* 8 (2001) 2, 10-15
- [Bespreking van Kees van den Oord, *De Gruyter. Geschiedenis van een kruideniersimperium*], *NEHA-Bulletin voor de economische geschiedenis* 15 (2001) 1, 45-46
- [Bespreking van G. Wayne Miller, *Toys wars. The epic struggle between G.I. Joe, Barbie, and the companies that make them*], *NEHA-Bulletin voor de economische geschiedenis* 15 (2001) 1, 60-61
- 'Het land van George Doubleyou', *Barbie Magazine Nederlandstalig kwartaalblad voor Barbie Verzamelaars* 8 (2001) 3, 8-12
- 'The Late Seventies and Early Eighties', *Barbie Magazine Nederlandstalig kwartaalblad voor Barbie Verzamelaars* 8 (2001) 4, 12-17
- 'I'm a Barbiegirl. Schatten uit het archief', *Lover. Tijdschrift over feminisme, cultuur en wetenschap* 28 (2001) 4, 58-59
- [Bespreking van Tina Hammer-Stroeve, *Familiezoet. Vrouwen in een ondernemerselite Enschede 1800-1940*], *NEHA-Bulletin voor de economische geschiedenis* 15 (2001) 2, 87-88
- [Bespreking van Tony van der Meulen, *Anders nog iets? De teloorgang van de middenstand*], *NEHA-Bulletin voor de economische geschiedenis* 15 (2001) 2, 109-110
- 'Naar aanleiding van het proefschrift van Jet Pijzel-Dommisse, *Het Hollandse pronkpoppenhuis. Interieur en huishouden in de 17e en 18e eeuw*', *Textielhistorische Bijdragen* 41 (2001), 91-102
- 'Jurypapier A.L. van Schelvenprijs 2000', *Textielhistorische Bijdragen* 41 (2001), 127-128
- [interview] 'Kinderspel. Die borsten horen er nou eenmaal bij', *Tijdschrift over jeugd* 6 (2001) 2, 46-47

6 - Publicaties uitgegeven door het NEHA

NEHA-Bulletin voor de economische geschiedenis 15 (2001) 1 + 2. Amsterdam: NEHA. 110 pp.
NEHA-Jaarboek voor economische, bedrijfs- en techniekgeschiedenis 64 (2001). Amsterdam: NEHA. 324 pp.
 Jasper Faber, *Kennisverwerving in de Nederlandse industrie 1870-1970*. Amsterdam: Aksant, 336 pp. (NEHA-Series III; 32)

7 - Actieve bijdragen aan congressen en studiedagen

In het onderstaande zijn alleen die gevallen genoemd waarin medewerkers van het NEHA een actieve bijdrage hadden (als het houden van een lezing, het presenteren van een paper of het optreden als referent) aan een congres of studiedag of vergelijkbare openbare presentaties.

Dr J.L.J.M. van Gerwen

- | | |
|------------|--|
| 8 juni | studiemiddag over Zoeken naar Zekerheid aansluitend aan de algemene NEHA-ledenvergadering |
| 9 oktober | Lezing: 'verzuiling en ontzuiling in het particuliere levensverzekeringsbedrijf' tijdens de studiedag van de Stichting Bedrijfsgeschiedenis bij de papierfabriek Parenco te Renkum |
| 19 oktober | Workshop Techniek in Nederland in de Twintigste eeuw te Eindhoven |

Dr F. de Haan

- | | |
|-------------|---|
| 6 februari | Lezing: "'The Most Precious of Woman's Rights". From Caring Power to International Feminism', Central European University, Boedapest |
| 22 februari | Lezing: 'Lacunes in de geschiedenis van arbeid en arbeidsverhoudingen: pleidooi voor een geschiedschrijving van het dagelijks leven en de cultuur van de arbeidersklasse vanuit een genderperspectief', IISG, Amsterdam |

- 8 maart Lezing: 'God and One Woman Make a Majority', Women's History Course 'Historical Reflections on Gender and Agency' for graduate students, Nederlandse Onderzoeksschool Vrouwenstudies
- 6 juni Presentatie: 'The Rise of Caring Power', Vakgroep Geschiedenis, Universiteit Groningen
- 18 oktober Lezing: 'The Case from History', in de cursus Theories of sex/gender van de Nederlandse Onderzoeksschool Vrouwenstudies
- 8 december Presentatie: 'The 1906 visit of suffrage leader Aletta Jacobs to Budapest: reflection on some of the research issues involved'. 5th Regional Seminar, 'Conflict over the "Woman Question". A global-local perspective on Central and Eastern Europe in the 20th century'. Central European University, Boedapest

Prof. dr L. Heerma van Voss

- 11-13 januari Paper: 'Living strategies and Christian labour organisations' en organisator, Workshop 'Comparative History of the Christian Workers' Organisations 1840-1920'. Amsterdam
- 16 februari Paper en lezing over Institutionele toegang tot het terrein Arbeidsomstandigheden op studiedag over Institutionele Toegangen, Den Haag
- 19-22 augustus Paper: 'Comparative Research on Dock Labour' op Conferentie Association for the History of the Northern Seas, Liverpool
- 28 september Lezing over CD-Rom publicatie van de verzamelde werken van M. Bakunin op Workshop Vereniging voor Geschiedenis en Informatica, Amsterdam
- 3-6 oktober Conferentie: 'Work Incentives in Russia', Yaroslavl

J. Kloosterman

- 2 maart Lezing: 'The GOPB in International Perspective', Moskou
- 6 september Lezing: 'IALHI on the Web: an update', Tampere
- 14 september Lezing: 'Archives on the Web', Noida

Drs E. van Nederveen Meerkerk

- 5-7 April Lezing: 'Female spinners in the Netherlands in the Early Modern Period', Euroconference l'industrie de la laine. Les territoires de production - XIII-XXe siècle, Verviers

Drs H.J.M. Winkelman

- 8 maart Lezing: 'Vrouwenarchieven in het IISG en NEHA', Amsterdam
- 3 april Lezing: 'Barbie of Mattel's first steps in Holland 1964-1968', Conference of the Popular Culture Association, at Marriott Philadelphia
- 12 september Lezing: 'Barbie en de mode', Veluws Museum Nairac, Barneveld
- 10 oktober Lezing: 'Barbie als rolmodel', Veluws Museum Nairac, Barneveld
- 14 november Lezing: 'Mijn fascinatie: Mattel's Barbie', Groningen
- 12 december Lezing: 'De stamboom van Barbie van Mattel en haar familie', Nederlandse Genealogische Vereniging, Utrecht

8- Overige functies van NEHA medewerkers

Dr J.L.J.M. van Gerwen

Bestuurslid, Stichting Bedrijfs geschiedenis; ambtelijk secretaris curatorium NEHA-leerstoel

Dr F. de Haan

Lid Wissenschaftliche Beirat, L'Homme: Zeitschrift für Feministische Geschichtswissenschaft

Prof dr L. Heerma van Voss

Lid Dagelijks bestuur N.W. Posthumus-Instituut; lid Advisory Board, European Social Science History Conference; bestuurslid Association for the History of the Northern Seas; secretaris Stichting Professor van Winter-Fonds; lid archiefcommissie Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap; lid Raad van Advies

Stichting Historisch Platform; lid Redactieraad Cahier over de geschiedenis van de christelijk-sociale beweging; lid adviescommissie Postdoc-projecten NWO-geesteswetenschappen

J. Kloosterman

Directeur, Stichting Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis; voorzitter, programma commissie, 'Towards a New Age of Partnership' (NWO); voorzitter Zuster Mart Nienhuis Stichting; secretaris, Internationale Marx-Engels Stiftung; secretaris, DivA (Erfgoedkoepel voor de Documentaire Informatievoorziening en het Archiefwezen); secretaris Stichting Sem Presser Archief (tot mei), lid Coordination Committee, International Association of Labour History Institutions; lid ministeriële Commissie Rechtsherstel Homoseksuelen Tweede Wereldoorlog; lid KNAW commissie Digitalisering; bestuurslid CANNET (tot juni); bestuurslid Stichting Historie in Titels; lid adviesraad Joint Project on Dutch-Russian Historical Relations; lid RLG Primary Sources Advisory Group, Mountain View, CA; lid RLG Cultural Materials Initiative Policy Advisory Group, Mountain View, CA ; lid adviesraad Réseau international de Recherche sur les Pays d'Europe centrale et orientale, Nanterre; lid wetenschappelijke commissie CGT Archives, Bobigny

Dr J. Peet

Lid Redactieraad Cahier over de geschiedenis van de christelijk-sociale beweging; secretaris Stichting Gijzelaars Beekvliet en Haren 1942-1944

Drs H.J.M. Winkelman.

Penningmeester van de Stichting Vriendinnen van het Jaarboek voor vrouwengeschiedenis; penningmeester van het Rosa Manus Fonds; lid van de begeleidingscommissie van de archievangids van het Nederlands Reclame Archief

9 - Balans 2001

afgerond in f

	31.12.2001	31.12.2000
ACTIVA		
Materiële vaste activa		
1. Collectie	p.m.	p.m.
2. Inventaris	1	1
Vlottende activa		
3. Voorraden	100	100
4. Vorderingen	422.064	154.618
5. Liquide middelen	7.270	56.691
	429.435	211.410
PASSIVA		
Kortlopende schulden		
6. Crediteuren	98.638	76.863
7. Belastingen en premies	(378)	18.636
8. Overige schulden	57.620	78.350
9. Nog te besteden aan projecten	211.437	15.358
	367.357	189.207
Eigen vermogen	62.078	22.203

Toelichting

De balans en de staat van baten en lasten vormen een verkorte weergave van de volledige jaarrekening die door Dubois & Co registeraccountants van een goedkeurende verklaring is voorzien.

Grondslagen voor de waardering en de bepaling van het resultaat

Tenzij anders vermeld zijn activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de aan het boekjaar toegerekende opbrengsten enerzijds en de kosten gewaardeerd tegen historische uitgaafprijs anderzijds.

Collectie

Het bezit aan boeken en dergelijke is p.m. gewaardeerd. Aankopen worden in het jaar van aanschaf ten laste van de staat van baten en lasten gebracht.

Inventaris

De aanschaffingen in enig jaar worden in datzelfde jaar geheel afgeschreven.

Voorraad eigen werken

De voorraad boeken, uitgegeven door de vereniging, is gewaardeerd tegen een vast bedrag van f 100. De met de uitgaven verband houdende kosten en opbrengsten worden in het desbetreffende jaar ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Projecten

Een eventueel resultaat op projecten wordt in het jaar van afwikkeling genomen. Indien de kosten van een project de toegezegde subsidiemiddelen overschrijden, worden deze ten laste van het resultaat van het boekjaar gebracht.

10 - Staat van baten en lasten 2001

afgerond in f

	begroting	uitkomst	2000
BATEN			
1. Subsidie KNAW personeel	196.000	206.600	197.500
2. Subsidie KNAW materieel	133.000	134.500	129.900
3. Subsidie KNAW investeringen	10.000	10.000	0
4. Contributies en donaties	39.000	35.690	37.220
5. Overige opbrengsten	3.000	15.714	17.361
6. Donatie Posthumus Stichting	0	0	66.278
7. Publicaties	4.000	2.900	2.500
8. Projecten	443.000	339.947	455.679
	828.000	745.351	906.438
LASTEN			
1. Personeel	222.000	214.291	132.789
2. Investeringen	10.000	10.000	0
3. Bureaukosten	64.000	43.496	53.268
4. Acquisitie	65.000	79.332	91.040
5. Ontsluiting	40.000	40.000	40.000
6. Verenigingsorganen	40.000	46.089	37.234
7. Publicaties	0	0	0
8. Projecten	331.000	272.270	552.107
	772.000	705.477	906.438
Resultaat	56.000	39.874	0

Toelichting

Algemeen

De opgenomen begroting 2001 is de herziene begroting, vastgesteld op de bestuursvergadering van 21 maart 2001, en ter kennis gebracht van de ledenvergadering van 8 juni 2001

De opstelling van de staat van baten en lasten is dit jaar iets gewijzigd ten opzichte van vorig jaar, om hem beter vergelijkbaar te maken met het overzicht van resultaat 2001, herziene begroting 2002 en begroting 2003, zoals gepresenteerd onder 11.

11- NEHA, Resultaat 2001, herziene begroting 2002 en begroting 2003

	bedragen in duizenden guldens			bedragen in duizenden euro's				2003 begroting
	2001 begroting	herziene begroting	resultaat	2001 herziene begroting	resultaat	2002 begroting	herziene begroting	
INKOMSTEN								
1. Subsidie KNAW personeel	205	196	207	89	94	89	93	97
2. Subsidie KNAW materieel	132	133	135	60	61	60	63	63
3. Subsidie KNAW investeringen	0	10	10	5	5	5	5	5
4. Contributies en donaties	39	39	36	18	16	18	16	16
5. Overige opbrengsten	3	3	16	1	7	1	1	1
6. Donatie Posthumus Stichting	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Publicaties	4	4	3	2	1	2	1	1
7. Projecten	326	443	340	201	155	31	99	0
8. Nog te verwerven projecten	0	0	0	0	0	25	0	25
Totaal	709	828	745	376	339	231	278	207
UITGAVEN								
1. Personeel	222	222	214	101	97	101	101	105
2. Investeringen	0	10	10	5	5	5	5	5
3. Bureaunkosten	64	64	43	29	20	29	29	29
4. Acquisitie	65	65	79	30	36	30	30	30
5. Ontsluiting	40	40	40	18	18	18	18	18
6. Verenigingsorganen	40	40	46	18	21	18	20	20
7. Publicaties	5	0	0	0	0	0	0	0
8. Projecten	273	331	272	150	124	31	70	0
Totaal	709	772	7055	351	320	231	273	207
Resultaat	0	56	40	25	19	0	5	0

Toelichting op resultaat 2001, herziene begroting 2002 en begroting 2003

Inkomsten

2001. 7. Het resultaat van projecten 2002 is geringer dan bij de herziene begroting verwacht werd, omdat een van de projecten nog niet in 2002 afgesloten kon worden.

2003. 7. Voor 2003 is taakstellend opgevoerd dat er een resultaat van i 25.000 behaald moet worden uit op het moment van opstellen van de begroting nog te werven projecten.